Den Haag

Ons kenmerk
SZW/10085330
RIS308092

Beleidsregel tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten Den Haag 2021

Toelichting
De Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) is door het Rijk vastgesteld en is een tijdelijke tegemoetkoming in woonkosten voor huishoudens die te maken hebben met een corona gerelateerde inkomensterugval en daardoor de woonkosten lastig of niet meer kunnen betalen uit het resterende inkomen en niet of niet voldoende voor andere ondersteuning in aanmerking komen. De tijdelijke noodmaatregel TONK is een vorm van bijzondere bijstand en geldt voor de periode van 1 januari 2021 tot en met 30 juni 2021. Het Rijk heeft de uitvoering van de TONK aan de gemeente overgelaten. In het kader van de uitvoering van de TONK kan de gemeente aanvullende voorwaarden stellen. Deze voorwaarden worden met deze beleidsregel opgesteld.

Uitgangspunt bij deze beleidsregel is dat deze snel en eenvoudig aan te vragen en te verwerken is. We willen snel duidelijkheid geven aan de rechthebbenden en een betaling kunnen doen. Daarom is gekozen voor een forfaitaire tegemoetkoming op basis van een eenvoudige uitvraag. Daarmee zullen de meeste aanvragers snel en afdoende geholpen zijn. De tegemoetkoming zal niet in alle gevallen dekkend zijn voor alle bovenmatige woonkosten. Voor die huishoudens die echt klem komen te zitten blijft de woonkostentoeslag of reguliere bijzondere bijstand ook nog altijd ter beschikking onder de huidige voorwaarden. Aanvragers wordt actief gewezen op de mogelijkheid om bij resterende financiële problemen contact op te nemen voor een afspraak met de helpdesk Geldzaken.

Besluitvorming

Het college van burgemeester en wethouders van Den Haag,

gelet op:
- titel 4.3 van de Algemene wet bestuursrecht,
- artikel 35 Participatiewet,

besluit vast te stellen de Beleidsregel tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten Den Haag 2021:

Artikel 1 Begripsomschrijvingen
1. In deze beleidsregel wordt verstaan onder:

- aanvrager:	de alleenstaande die de tegemoetkoming TONK aanvraagt, dan wel de samenwonenden die deze gezamenlijk aanvragen;
- college:	college van burgemeester en wethouders van de gemeente Den Haag;
- coronavirus:	Covid-19-virus;
- dubbele TONK:	bedrag van € 1500,00 gebaseerd op lage grenswaarde woonquote;

Gemeente Den Haag
Spui 70
Den Haag

Postbus 12600
2500 DJ Den Haag

T 14070
www.denhaag.nl

- eigen woning:	door een aanvrager bewoonde zelfstandige woning, woonschip of woonwagen, waarvan deze eigenaar of mede-eigenaar is;
- enkele TONK:	bedrag van € 750,00 gebaseerd op lage grenswaarde woonquote;
- huurwoning:	door een aanvrager bewoonde zelfstandige woning of woonwagen met een huur boven de huurtoeslaggrens of woonschip, waarvan deze huurder is;
- inkomensterugval:	een onvoorzienbare, onvermijdelijke en substantiële terugval in het inkomen als gevolg van de coronacrisis;
- peildatum:	1 januari 2021;
- samenwonende:	degene die duurzaam een gezamenlijke huishouding voert met een ander;
- tegemoetkoming TONK:	tegemoetkoming voor noodzakelijke woonkosten ingevolge deze beleidsregel;
- verstrekkingsperiode:	de periode van 1 januari 2021 tot en met 30 juni 2021;
- wet:	Participatiewet;
- woonkostentoeslag:	bijzondere bijstand voor periodieke woonkosten;
- woonquote:	de verhouding tussen het inkomen en de uitgaven aan woonkosten.

2. De Beleidsregels minimavoorzieningen en bijzondere bijstand gemeente Den Haag 2015 zijn niet van toepassing op aanvragen voor tegemoetkoming TONK.

Artikel 2 Doelgroep TONK

1. Een tegemoetkoming TONK is bedoeld voor de aanvrager:
   a. die door de huidige omstandigheden als gevolg van de coronacrisis te maken heeft met een onvoorzienbare en onvermijdelijke terugval in zijn of haar inkomen van meer dan 25%;
   b. die daardoor noodzakelijke kosten zoals woonlasten niet meer kan betalen; en
   c. die voldoet aan de voorwaarden die in deze beleidsregel worden gesteld.
2. Als voorwaarden voor een tegemoetkoming TONK geldt dat de aanvrager op de peildatum 1 januari 2021:
   a. zijn of haar hoofdverblijf heeft in Den Haag;
   b. van de door hem of haar bewoonde woning huurder is, dan wel eigenaar of mede-eigenaar;
   c. ouder is dan 18 jaar, maar jonger dan de AOW-gerechtigde leeftijd;
   d. indien de aanvrager huurder is: de huur van de gehuurde woning of woonwagen bedraagt meer dan € 752,33 per maand en de aanvrager woont op de aanvraagdatum in door hem of haar bewoonde woning woont.
3. In aanvulling op het vorige lid moet, indien er sprake is van samenwonende aanvragers, in ieder geval één van hen voldoen aan de voorwaarden.

Artikel 3 Voorwaarden tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten

1. Het college verstrekt een tegemoetkoming TONK aan de aanvrager die op de peildatum te maken heeft met een inkomensterugval van minimaal 25%.
2. De aanvrager voegt bij de aanvraag een verklaring toe dat de terugval van minimaal 25% in inkomen het gevolg is van de maatregelen in verband met het coronavirus.
3. Het college verstrekt geen tegemoetkoming indien de aanvrager woonkostentoeslag ontvangt.
4. Het college verstrekt geen tegemoetkoming indien de aanvrager huurtoeslag ontvangt of kan ontvangen.
5. De 'Beleidsregels minimavoorzieningen en bijzondere bijstand gemeente Den Haag 2015' zijn niet van toepassing.

Artikel 4 Noodzakelijke woonkosten

1. De tegemoetkoming TONK heeft betrekking op de volgende voor de aanvrager noodzakelijke woonkosten:
   a. kosten van huur. Indien er sprake is van servicekosten worden de kosten van de maandhuur verhoogd met een forfaitair bedrag van € 48,00;
   b. kosten van de hypotheek(rente) voor de woning. Indien er sprake is van een VVE bijdrage worden de maandkosten van de hypotheek verhoogd met een forfaitair bedrag van € 100,00.
2. Voor het bepalen van de voor de aanvrager bestaande woonkosten wordt als peilmaand januari 2021 gehanteerd.

Artikel 5 Inkomen

1. Het inkomen van de aanvrager wordt bepaald aan de hand van de ontvangen netto inkomsten over januari 2021.
2. Onder netto inkomsten over januari 2021 wordt in ieder geval verstaan:
   a. inkomen uit arbeid;
   b. inkomen uit een uitkering;
   c. inkomen uit verhuur;
   d. inkomen uit partneralimentatie.

Artikel 6 Maximale hoogte tegemoetkoming

1. De maximale tegemoetkoming op basis van deze beleidsregel bedraagt:
   a. € 750,00 per huishouden indien sprake is van een enkele TONK;
   b. € 1500,00 per huishouden indien sprake is van een dubbele TONK.
2. De aanvraag voor een tegemoetkoming wordt in ieder geval afgewezen indien:
   a. de woonquote lager is dan 40% voor alleenstaanden;
   b. de woonquote lager is dan 35% voor gezinnen.

Artikel 7 Aanvraag

1. De aanvraag voor de tegemoetkoming wordt digitaal ingediend via DenHaag.nl.
2. In afwijking van het eerste lid kan een aanvraag schriftelijke worden ingediend, indien naar het oordeel van het college sprake is van bijzondere individuele omstandigheden.
3. De aanvrager overlegt bij de aanvraag:
   a. een afschrift van het inkomen van januari 2020 en januari 2021;
   b. afschriften van de woonkosten van januari 2021.

Artikel 8 Aanvraagperiode

Een aanvraag voor een tegemoetkoming TONK kan worden aangevraagd voor de periode 1 januari 2021 tot en met 30 juni 2021, maar moet uiterlijk zijn ingediend op 31 juli 2021.

Artikel 9 Duur en uitbetaling

De tegemoetkoming wordt eenmalig verstrekt voor de gehele periode waarop de regeling betrekking heeft.

Artikel 10 Afzien opleggen verhuisverplichting

Het college legt aan de aanvrager die op basis van deze beleidsregel in aanmerking komt voor de tegemoetkoming TONK, in tegenstelling tot de woonkostentoeslag, geen verhuisverplichting op.

Artikel 11 Hardheidsclausule

Het college kan een of meer artikelen van deze regeling buiten toepassing laten of daarvan afwijken voor zover toepassing ervan gelet op het belang van het doel van deze beleidsregel leidt tot onbillijkheid van overwegende aard.

Artikel 12 Inwerkingtreding en duur beleidsregel

1. De beleidsregel treedt in werking met ingang van de dag na publicatie in het Gemeenteblad.
2. Deze beleidsregel vervalt op 1 augustus 2021.

Artikel 13 Citeertitel

Deze beleidsregel wordt aangehaald als: Beleidsregel tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten Den Haag 2021.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 2
Huishoudens kunnen door de coronacrisis te maken hebben met een onvoorzienbare, onvermijdelijke en plotselinge terugval in hun inkomen. Zij kunnen daardoor in problemen raken met de betaling van vaste lasten. Hierbij valt onder meer te denken aan de volgende situaties:

- huishoudens die nog wel inkomen uit werk hebben, maar tegelijkertijd met een dusdanige terugval in inkomsten geconfronteerd worden dat zij noodzakelijke kosten niet meer kunnen voldoen. Dit kunnen zelfstandigen zijn die veel van hun opdrachten zien verdwijnen, maar ook flexwerkers die plotseling minder worden opgeroepen en ook werkenden die kortdurend vanwege quarantaine inkomsten mislopen;
- huishoudens die terugvallen op een uitkering en daardoor dusdanig achteruitgaan in inkomsten dat zij noodzakelijke kosten niet meer kunnen voldoen. Dit kunnen ook werkenden zijn, zoals artiesten en sekswerkers, die moeten terugvallen op het sociaal minimum;
- huishoudens waar een of beide partners geen inkomen uit werk meer heeft en ook geen recht op een uitkering. Daardoor kunnen zij een dusdanige terugval in inkomsten ervaren dat zij noodzakelijke kosten niet meer kunnen voldoen.

De TONK is een vorm van bijzondere bijstand. Aanvragers moeten daarom voldoen aan de criteria uit de Participatiewet. Het gaat daarbij om de eisen ten aanzien van artikel 11 (rechthebbenden) als artikel 13 (uitsluitingsgronden). De TONK biedt dus geen mogelijkheid om bijvoorbeeld ongedocumenteerden te ondersteunen.

Bij de invulling van het begrip huishouden wordt slechts een onderverdeling gemaakt in alleenstaanden en samenwonenden. Huishoudens waarin ieder persoon in dat huishouden de AOW-gerechtigde leeftijd heeft komen niet in aanmerking voor TONK. Als de inkomensachteruitgang gedurende het jaar te wijten is aan pensionering is er geen recht op TONK. Dit is immers niet Covid gerelateerd.

De minimumleeftijd van 18 jaar wordt gehanteerd omdat minderjarigen wettelijk gezien zijn uitgesloten van bijstand. De woonsituatie van jongeren tot 23 jaar is vaak beduidend anders. Zo werkt de huurtoeslag met andere grensbedragen voor deze doelgroep. Voor deze groep is een apart aanvraagformulier ontwikkeld.

Artikel 3, eerste lid
Indien de aanvraag aan bovenstaande criteria voldoet wordt de aanvraag getoetst op basis van de volgende voorwaarden.
Een huishouden heeft recht op een TONK uitkering als:
a. het inkomensverlies in de periode van de coronacrisis minimaal 25 % bedraagt;
b. de woonquote de gestelde normwaarde overschrijdt.

Artikel 3, tweede lid
Door deze voorwaarde is gelijk vastgesteld dat het gaat om noodzakelijke kosten voortvloeiend uit bijzondere omstandigheden. Immers, een pandemie waardoor de aanvrager nauwelijks of geen geld meer kan verdienen kan als een bijzondere omstandigheid worden aangemerkt. De vaste vraag bij het beoordelen van een aanvraag bijzondere bijstand of de aanvrager had kunnen reserveren hoeft dan ook niet meer beantwoord te worden, er is immers al vastgesteld dat sprake is van bijzondere omstandigheden.

Door deze voorwaarde is gelijk vastgesteld dat betrokkene geen draagkracht heeft. In de beleidsregel TONK wordt opgenomen dat er geen draagkracht is indien de woonkosten meer bedragen dan een bepaald percentage van het beschikbare inkomen. Dit laatste noemen we de normwaarde voor de woonquote en is opgebouwd uit een staffel (zie bijlage 1). In de staffel wordt onderscheid gemakt naar gezinssamenstelling (alleenstaanden of meerpersoonshuishoudens) en naar hoogte van het actuele inkomen. Daarmee doen we recht aan het feit dat verschillende inkomensgroepen een ruimere of krappere ondersteuningsbehoefte kennen.
Dit is wezenlijk anders dan een bijzondere bijstand onder verrekening van draagkracht. Ook hogere inkomens kunnen ondersteund worden. Dit sluit aan bij hoe de wetgever de regeling bedoeld heeft. Getroffen huishoudens moeten in staat gesteld worden om binnen alle redelijkheid hun leven voort te kunnen zetten.

Artikel 3, derde en vierde lid
Tevens mag er geen recht bestaan op een voorliggende voorziening (artikel 15). Als voorliggende voorziening geldt in ieder geval de huurtoeslag en de woonkostentoeslag. Dit zijn op het inkomen afgestemde voorzieningen die maken dat de te betalen netto huur of hypotheek al zijn afgestemd op het aanwezige inkomen. Een extra tegemoetkoming in deze kosten is dan niet noodzakelijk.

Artikel 3, vijfde lid
De beleidsregels Minimavoorzieningen en Bijzondere Bijstand Den Haag 2015 kennen een strikter toetsingskader dan de TONK. Derhalve zijn deze niet van toepassing.

Artikel 4, eerste lid

De TONK is bedoeld voor woonkosten, omdat in het geheel van vaste lasten, de woonkosten het zwaarst drukken op een huishoudbegroting. Onder woonkosten wordt voor TONK verstaan:

- huur plus eventuele servicekosten;
- bruto hypotheekrente plus eventuele VvE.

Voor servicekosten en VVE bijdragen wordt een forfaitair bedrag gehanteerd op basis van de verklaring van de aanvrager. Dit voorkomt extra uitvraag en controle.

Artikel 4, tweede lid

Als peildatum voor het bewonen van een zelfstandige woning met relatief hoge woonkosten wordt 1 januari 2021 gehanteerd. Daarnaast wordt als voorwaarde gesteld dat de betrokkene ten tijde van de aanvraag voor tegemoetkoming TONK ook in deze woning woont. Wanneer de betrokkene tussentijds is verhuisd is er geen aanleiding voor een generieke tegemoetkoming. Bij mensen die ten tijde van de aanvraag samenwonen (duurzaam een gezamenlijke huishouding voeren – zie artikel 1 - Begripsbepalingen), is het voldoende als een van de betrokkenen voldoet aan deze voorwaarde en de leeftijdscriteria.

Artikel 5

Een huishouden heeft recht op een TONK uitkering als het inkomensverlies in de periode van de coronacrisis minimaal 25 % bedraagt;

Voor het vaststellen van het inkomen bij de TONK wordt per huishouden gekeken naar het inkomen op de peildatum van 1 januari. Het gaat om inkomen dat betrekking heeft op de periode januari 2021. Een eventuele aantoonbaar aan deze periode toe te kennen nabetaling behoort ook tot dit inkomen. De inkomensachteruitgang wordt op basis van een verklaring en een steekproefsgewijze controle achteraf bepaald.

Voor de TONK geldt geen beperking ten aanzien van het vermogen, vanuit de gedachte dat mensen hun spaargeld niet hoeven aan te spreken voordat ze deze vorm van ondersteuning ontvangen. Ook maakt de uitvraag van vermogen een aanvraag veel complexer. Gemeenten die een vermogensgrens hanteren bij de TONK stellen deze vaak ruim vast, bijvoorbeeld rond de € 35.000,-. Volgens het Nibud heeft meer dan 75% van de Nederlandse huishoudens een dergelijk spaarbedrag niet. De kans dat iemand met een ruim vermogen een aanvraag gaat doen bij de gemeente weegt niet op tegen de bespaarde uitvoeringskosten door geen rekening te houden met aanwezig vermogen.

Artikel 6

Om te bepalen of de vaste woonlasten nog gedragen kunnen worden uit het aanwezige inkomen wordt gebruik gemaakt van de woonquote. Dat is de verhouding zoals ook door het Nibud wordt gehanteerd tussen de woonkosten zoals benoemd in artikel 4 van deze regeling en het inkomen zoals benoemd in artikel 5. De verstrekking wordt bepaald op basis van de woonquote conform onderstaande tabel:

	grenswaarde woonquote per huishoudtype			
	alleenstaand		gezin	
netto inkomen per maand t/m	laag	hoog	laag	hoog
€ 2.500	40%	50%	35%	45%
€ 3.000	40%	50%	40%	50%
€ 5.000	45%	55%	40%	50%
> € 5000	50%	60%	50%	60%

Indien de woonquote meer bedraagt dan de lage norm in de staffel is de hoogte van de TONK € 750,00. Dit is een zogeheten enkele TONK. Indien de woonquote meer bedraagt dan de hoge norm in de staffel is er sprake van een dubbele TONK (€ 1.500,00). De TONK wordt verstrekt als eenmalig bedrag voor de gehele looptijd van de TONK-regeling. Dat biedt meteen duidelijkheid en voorkomt terugvordering bij inkomensvooruitgang.

Artikel 7
Voor de tegemoetkoming TONK geldt een beperkte aanvraagperiode (tot en met 31 juli 2021). Hiervoor wordt een elektronisch aanvraagformulier beschikbaar gesteld. Dit wordt ook gedaan zodat de toekenning, het bepalen van de hoogte van de tegemoetkoming en de uitbetaling zo veel mogelijk automatisch kunnen plaatsvinden. Daarbij wordt zo veel mogelijk afgegaan op de inlichtingen die de aanvrager verstrekt. Wijzigingen in iemands situatie hebben geen invloed op de hoogte van de TONK. Wanneer iemand aan de hand van de ingevoerde informatie op voorhand niet in aanmerking komt voor de tegemoetkoming, wordt de betrokkene hierover direct geïnformeerd, met de reden waarom geen aanspraak bestaat. Er komt dan geen elektronische aanvraag tot stand. Eventueel kan de betrokkene in zo'n situatie wel een schriftelijke aanvraag indienen.

Artikel 8 en 9
Via de tijdelijke noodmaatregel TONK wordt een ruimere toegang tot het instrument van de bijzondere bijstand geboden in de periode van 1 januari 2021 tot en met 30 juni 2021.

Artikel 10
Bij de TONK hoeft de inwoner zich niet in te zetten om goedkopere woonruimte vinden. Deze inspanningsverplichting hanteren we normaal gesproken wel als we bijzondere bijstand verlenen voor hoge woonlasten (woonkostentoeslag). Bij de TONK legt het college geen verhuisplicht op. De TONK is er juist voor bedoeld om ongewenste verandering van de woonsituatie als direct gevolg van de coronamaatregelen proberen te voorkomen.

Artikel 11
De TONK wordt verstrekt als eenmalig bedrag voor de gehele looptijd van de TONK-regeling. Dat biedt meteen duidelijkheid en voorkomt terugvordering bij inkomensvooruitgang.

Artikel 12
Het college biedt maatwerk voor mensen voor wie de TONK niet voldoet of die niet aan genoemde criteria voldoen. De tegemoetkoming zal niet in alle gevallen dekkend zijn voor alle bovenmatige woonkosten. Voor die huishoudens die echt klem komen te zitten blijft de woonkostentoeslag of reguliere bijzondere bijstand ook nog altijd ter beschikking onder de huidige voorwaarden.

Den Haag, 9 maart 2021

Het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris, de burgemeester,

Ilma Merx Jan van Zanen